

ผลของการนวดกดจุดสะท้อนฝ่ามือต่อระดับความปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้อง

EFFECTS OF HAND REFLEXOLOGY ON LEVEL OF PAIN IN POST ABDOMINAL SURGERY PATIENTS

พ.ศ.ท. หญิง ชัชมน ดำรงรักษัธรรม 4936726 NSAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สุวิมล กิมปี, ก.ม. (วิจัยการศึกษา), ทิพา คอสกุลแก้ว,
ปร.ด. (ประสาทวิทยาศาสตร์), อุษาวดี อัครวิเศษ, PhD. (Nursing)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง รูปแบบสลับ (Simple Change Over design) โดยศึกษาในผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้อง จำนวน 30 ราย ในหอผู้ป่วยศัลยกรรม โรงพยาบาลตำรวจ ระหว่าง กันยายน 2551 ถึง มกราคม 2552 ซึ่งสุ่มเข้าสู่ระยะทดลองได้รับการนวดกดจุดสะท้อนฝ่ามือจริง และในระยะควบคุมได้รับการนวดกดจุดสะท้อนฝ่ามือหลอก เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ คู่มือการนวดกดจุดสะท้อนฝ่ามือในการลดความปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้อง แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป แบบบันทึกคะแนนความปวดแผลผ่าตัดช่องท้อง และแบบประเมินความพึงพอใจต่อการนวดกดจุดสะท้อนฝ่ามือ วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (repeated ANOVA) และวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) โดยใช้คะแนนก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า ผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้องหลังได้รับการนวดกดจุดสะท้อนฝ่ามือจริง และหลอก ที่เวลา 0, 30, 90 และ 150 นาที มีค่าเฉลี่ยคะแนนความปวดน้อยกว่าก่อนได้รับการนวด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และหลังได้รับการนวดกดจุดสะท้อนฝ่ามือจริงที่เวลา 90 นาที ค่าเฉลี่ยคะแนนความปวดน้อยกว่าที่เวลา 0 นาทีหลังนวด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และค่าเฉลี่ยคะแนนความปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้อง หลังได้รับการนวดกดจุดสะท้อนฝ่ามือจริงน้อยกว่าหลังได้รับการนวดกดจุดสะท้อนฝ่ามือหลอกที่เวลา 0, 30, 90 และ 150 นาทีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ผู้ป่วยหลังได้รับการนวดกดจุดสะท้อนฝ่ามือจริง และหลอก มีค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ผู้ป่วยส่วนใหญ่รู้สึกผ่อนคลาย และได้พักผ่อนเหมือนกันทั้ง 2 วิธี

จากการศึกษานี้มีข้อเสนอแนะว่า การนวดกดจุดสะท้อนฝ่ามือเป็นวิธีการทางเลือกหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการบำบัดร่วมกับการให้ยาบรรเทาความปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้อง และควรจัดอบรมการนวดกดจุดสะท้อนฝ่ามือให้กับพยาบาล และญาติผู้ดูแล เพื่อลดความปวดหลังผ่าตัด เพิ่มความสุขสบาย และส่งเสริมสัมพันธภาพอันดีในครอบครัว

คำสำคัญ: ปวด / ปวดหลังผ่าตัด / ผ่าตัดช่องท้อง / นวดกดจุดสะท้อน / นวดกดจุดสะท้อนฝ่ามือ

EFFECTS OF HAND REFLEXOLOGY ON LEVEL OF PAIN IN POST ABDOMINAL SURGERY PATIENTS

POL.LT.COL. CHATCHAMON DAMRONGRUCKTHAM 4936726 NSAN/ M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SUVIMOL KIMPEE, M.Ed., TIPA TOSKULKAO, Ph.D. (Neuroscience), USAVADEE ASDORNWISED, Ph.D. (Nursing)

ABSTRACT

This study was experimental research, using a Simple Change Over design. The research aimed to examine the effects of hand reflexology on the levels of pain in postoperative abdominal surgery patients at the surgical department of the Police General Hospital, Bangkok. Data were obtained between September 2008 and January 2009. The study sample consisted of 30 subjects, each of whom was randomized into the experimental period and received 30-minute true hand reflexology or the control period and received 30 minutes of mimic hand reflexology. The research instruments were composed of the manual of hand reflexology to relieve pain in postoperative abdominal surgery patients, an instrument for recording patients' personal information, an instrument for assessment of patients' perception of pain, a satisfaction questionnaire, and an instrument to elicit patients' opinions. Vital signs, pain scores before and immediately after completing hand reflexology and at 30, 90, and 150 minutes after completing hand reflexology, satisfaction scores, and patients' opinions at days 1 and 2 after the intervention were recorded. The data were analyzed by means of frequency, percentage, mean, standard deviation, repeated ANOVA, and ANCOVA.

The results of this study indicated that the mean scores of pain of postoperative abdominal surgery patients after receiving true hand reflexology at 0, 30, 90, and 150 minutes were lower than that obtained before receiving true hand reflexology with statistical significance ($p < .05$), and the mean score of pain of postoperative abdominal surgery patients at 90 minutes after receiving true hand reflexology was lower than that obtained at 0 minute with statistical significance ($p < .05$). Likewise, the mean pain scores of postoperative abdominal surgery patients at 0, 30, 90, and 150 minutes after receiving mimic hand reflexology were lower than that obtained before receiving mimic hand reflexology with statistical significance ($p < .05$). Furthermore, the mean pain scores of postoperative abdominal surgery patients after receiving true hand reflexology were lower than those obtained after receiving mimic hand reflexology at 0, 30, 90, and 150 minutes with statistical significance ($p < .05$). Finally, there was no statistically significant difference in satisfaction scores of postoperative abdominal surgery patients after receiving true hand reflexology and after receiving mimic hand reflexology. In other words, most postoperative abdominal surgery patients felt relaxed and at rest after receiving both true and mimic hand reflexology.

The findings of this study have led to a conclusion that hand reflexology should be considered as a complementary alternative in nursing practice to reduce pain in postoperative abdominal surgery patients. Special training in hand reflexology should be provided to nurses and caregivers to relieve postoperative pain, increase patients' comfort, and improve family relationships.

KEY WORDS: PAIN / POST OPERATIVE PAIN / ABDOMINAL SURGERY /
REFLEXOLOGY / HAND REFLEXOLOGY

113 pages.